

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza.

Hivatalos közlemény.

2469
1897 ikt.

Szarvas előjárótól.

Hirdetmény.

Közírárt tétetik, hogy a folyó évi ujonczállítás Szarvason ápril. 2-ától 7-éig terjedő idő alatt fog megejtetni. Ez ujonczállításra az 1876., 1875. és 1874. években született hadkötelesek vannak felhíva a következő sorrendben:

- Ápril 2. Öcsöd és kondoros mind a három korosztálya.
- Ápril 3. Szentandrás mind a három korosztálya.
- Ápril 5. Szarvas első korosztálya 1—250 sorszámig.
- Ápril 6. Szarvas első korosztálya 251 — végig és a második korosztály egészben.
- Ápril 7. Szarvas harmadik korosztálya egészben és az idegenek.

A hadkötelesek és ezeknek a kereselképesség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonai is kötelesek a sorozó bizottság előtt, amely napoként reggeli 8 órakor kezd meg működését idejekorán és tisztán megjelenni.

Szarvas, 1897. márczius 6.

Az előjárók nevében:

SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

A boldogság utja.

Mindennapi panasz: nehéz az élet, sok a küzdelem, kevés a jutalom. Az igaz, hogy nem adatott mindenkinek egyformán, mert az egyik gazdag, a másik szegény; ez véres verejtéssel keresi mindennapi kenyerét, amaz könnyebben boldogul, de ezen változtatni nem áll hatalmunkban. A hová az isteni gondviselés állított, amely munkakört számunkra kijelölte, oda kell állnunk, ott kell rendeltetésünknek eleget tenni, munkás, hasznos élet által. Rendeltetésünk pedig annál fontosabb, minél jelentékenyebb helyet foglalunk el a társadalomban; a kötelesség szava annál erősebben hangzik felénk, minél több tehetséggel birunk létezésünk igaz céljának megfelelni: emberi mellőtségünket őrizni, becsületünket megtartani, a közjólét és haladást előmozdítani. A cél egy, hogy a föld boldog és erényes teremtetékek lakhelye legyen s bár a munka különböző: a hűségnek és a kötelességben való állhatatosságunk egynek kell lenni a szivekben.

Minden igaz munka s becsületes szolgálatnak van a külső haszon és érték mellett más, még pedig drágább jutalma, mellyel nem ér fel a vagyon, a pénz: s ez a lelkiismeret, mely a munkásnak méltó s igaz jutalma. Visszatekinthetni a fáradtsággal, de hűségesen elvégzett munka, a hivatalos állás, a kötelesség minden pillanatjára, valamint a családi és magánéletre szemrehányás és orczapirulás nélkül; tudva, érezve, hogy a szív minden salaktól, a jellem minden gyengeségtől, a becsület minden piszoktól, a kéz minden szennytől tiszta: ez az

igazi boldogság, mely felemel, megnyugtat és erősít az élet minden viszonyai között, balsorsban és szerencsében egyaránt.

Hogy a társadalmi életben nehezen találjuk meg ezt a boldogságot, annak oka, hogy a társadalmat alkotó emberek bizonyos részénél az ut, melyen haladnak: görbe; a cél, mely felé törnek: nemtelen, a jellem, amivel rendelkeznek: aljas. A lelkiismeret: gyermekes fantázia, az erény: üres hang, melynek nincs értéke, az erkölcs: árnyék test nélkül, az igazság: álom valóság nélkül, olyannyira, hogy még azok is sokszor a becsületességet nélkülöző erőszakhoz szegődnek, kiknek erkölcsi feladatuk volna napfényre deríteni a valót és leleplezni a rútát; sőt teljes tudatában az igazságnak, ellene küzdenek két kézzel és nagy szájjal s meg nem fogható nagyképűsködéssel hirdetik nyilvánosan a nagy közönség előtt, meglehetősen orozatlanul és okatlanul, hamisságnak azt, miről önmaguk teljes bizonyossággal megvannak győződve, hogy az való igazság.

Az arany, mely a föld kebelében mélyen és más nemes fémek közé vegyülve fekszik, munka, fáradság után mégis felszínre kerül; hasonlóan az igazság is, ha nem is a világi bíró ítélőszéke előtt, de saját erkölcsi bírának, lelkiismeretünk ítélőszéke előtt beigazotást nyer, mert gyűlöljük bár az igazságot azon ellenkezéssel, mely a komály és világosság között van: lappang kebelünkben bizonyos hang, mely néha-néha megszólal: „Miért kiáltod lehetetlennek az igazságot?” — S ez a pár szó, mint kéréseketlen törvényszéki ítélet, előnkbe

TÁRCSA.

Mit sugott a víz csobogása?

Írta: Jenőfi,

János egyetlen fia volt; szüleinek elkényeztetett kedvence, a kinek minden szabad volt, mit szeme és szája megkívánt: csak azért, hogy ne sirjon, mivel a túleröltötet sirásban megszakadhatna gégeje szegénykének.

Egymásután összetörte az üveges szekrény nagy becsben tartott darabjait: az üveg oszonnás tányérokat, az aranyos szelű pecsenyés tálak, szőszes csészék és a piros feketekávés fűzszákkal együtt; melyek csak ünnepélyes alkalmakkor kerültek az asztalra.

A szülők gyönyörködtek az „életre való” fiuban; a tárgyaknak meg mindegy volt, akár az üveges szekrényben dizelegjenek, akár a földön heverjenek darabokra törve; mert ezek nem éreznek. De Jánoska nemcsak az érzéketlen tárgyak összezúzásában, hanem az állatok kinzásában is tudott gyönyörködni — és ezek már éreznek is.

Idő multával megnőtt a fiu; a fiuval a rosszóság.

Túlzott szülők szeretet vette körül a bölcsőtől azon korig, midőn a szülők méltán várhatják gyermekükhöz kötött nagy reményeik teljesülésének kezdetét, hogy fiuk a tanító úrtól diésérve, mint az iskola díszo megye haza, elkölteni a mindennapi ebédet; Jánoska csak az utóbbihoz mutatott hajlamot, az előbbihez nem.

* * *

Vizsga után van. A tanár urak elhagyták már a tudomány tárházát, mivel az értesítőket is kiosztották; üdülést megnak keresni, erőt gyűjtendő a következő

iskolai év fíradalmihoz, hogy felüdülve kezdhesék meg nemes hivatásukat: segitendő a szülőknek, müvelt és tudományos embereket nevelni a hazának.

A pedellus sietve zárja be az iskola ajtajait, a kulcsot az ajtófelbe ütött szegre akasztva.

Vig fiuk pajzánkodva hagyják el az iskola udvarát; elsőrendű osztályzattól sietésre ösztönözve. Hazafelé a legrövidebb utat választják, hogy minél előbb részeseüljenek a megelégedést tolmácsoló szavakban; szülők ajkairól hangzó — kiérdemelt — dicséret a legszebb jutalom, s boldog érzettel tölti el az iparkodó fiuk kebelét, szorgalomra ösztönözve a jövőben is. Néhány fiu van csak az iskola udvarában; ők nem sietnek haza! — Arczúkról leolvasható a — szekunda.

Mily boldogiton hangzik a szülők ajkairól a dicséret, ép oly lévörök a dorgáló szavak; Jánosunk már érzi ezt! Most hall először dorgáló szavakat azokról az ajkairól, melyekről eddig csak a mély szeretet hang zott . . .

Kezdi bánni: miért nem tanult jobban? Erőt érez magában, az elkövetett hiba jóvátételére. Azonban ez érzelem nem tart sokáig; lassanként felöbred benne az elkényeztetett fiu: kinek minden szabad volt, kinek egy tette sem vont büntetést maga után. Igazságtalansággal kezdí vádolni szüleit: minek kívánnak tőle olyat, mi lehetetlen! Ha szabad volt neki eddig minden, mi különös ok volna egy pár szekunda arra, hogy ötlet annyira megszidják?!

Lassanként egészen felöbredt benne a rossz fiu.

Csak azért sem fog engedni javulást óhajtó szüleinek; hiszen azok mindig többet kívánnak tőle! Most már a madarak lelövését sem akarják megengedni neki, holott azelőtt mégis dicsérték ügyességét, ha gummi puskájával sikerült egy-egy madarat megfosztania az élettől. Mit törődött ő a kis madárfiakkal? Kik anyjukat vesztve, fészükben az éhségtől döglöttek meg.

Duzzogva megy ki a kertbe. Kertjük mellett folyik el a Maros; a parton van az ő legkedvesebb helye: mely egy nagy kőrakás. Ő már lépcsőket rakott össze a kövekből, hogy könnyen felmeheessen a rakás tetejére.

Leül szokott helyére. A nap sugárit feltartják a kert fái; egy kihajló ág neki is ad árnyat. Csak a szomszéd kertek fái levő madárfészékből hallatszik ének; kertjükben nem honos a madárka, mert kipusztitotta fészüküket. Vissza tikrózi a víz a kőrakást s annak tetején őt; ha vitzükör lelkületének képét is mutatná, ugy bizonyára felhagyna a duzzogással; nemcsak szentnek tartaná szülői parancsát, de az állatokat sem kinezná többé!

Elmélyed a víz-forgónak elnézésében, mit a part kiszögelése okoz; órák hosszáig elnézi ezt a kis örvényt; rendkívül gyönyörködte a tutajosok erőlködése, hogy alkotványuk a tulpart mellett folytassa útját, elkerülendő ezt a forgót, melyben tutajuk, a hány darabból áll, anyi darabbá zúzódna össze. Nem adná sokért azt az élvezetet, ha láthatna összetörni egy tutajt; szeretné látni az emberek kínos vergődését: hogyan fulladnának bele a vízbe? A tutajosok ismerik már e helyet s kerülnek. Meg kell elégednie csupán a víz forgásának látásával, miként képződnek a karikák, hogy forognak s csapódnak össze, miként keletkeznek ismét újak, az összecsapódás után következő csobogást; egészen bele mélyed hallgatásába, mely emlékében egy barátja szomorú történetét elevenítik fel.

A mult nyáron, a nagy szünidőben történt. — A tulparton mentek bele a vízbe fürödni. Addig beszélt barátjának, addig beczozta, hogy milyen jó uszó, mig az nem nyujtá kezét a „fogadásra”, hogy képes átuszni a Marost, a forgón keresztül! . . .

Merengéséből a kis bodri kutya veri fel, kezeit nyalogatva; Jánosunk ugy oldalba löki a szegény álla-

tárja gyarlóságunkat a maga teljességében s elítél, megbünteti érdemünk szerint. Mi rendesen kegyelmes bírái szoktunk lenni önmagunknak, ügyesek vagyunk az álarck viselésében, de ha valaki erkölcsi meztelenségünket, jellemünk gyengeségét, becsületünk foltoit akarja felmutatni: felháborodunk még az ellen is, ki közvetve van hivatva a jogosnak érvényt szerezni, sőt ártatlan hozzátartozóit is készek vagyunk hamis önértetünk alapján barátságos társaságunkból kitagadni s elűtük ajtókat elzárni.

A ki csak külső kitüntetésben s megtiszteltetésben és nem belső erényességében és jellem tisztaságában keresi élete legfőbb boldogságát s aki tisztán emberi véleményre s arra épít, mit emberi kegy s a véletlen játéka juttatott neki, az maga rohan saját végzete felé. Ha elvesszük az ilyenőt, ki a nagy tömeg kegyére s a véletlenre épített, az ő kitüntetésait és méltóságát, bizony életét ezek nélkül terhesnek fogja tekinteni, mert e hiú kincsekkel életének minden öröme veszendőbe ment.

Az emberi küzdelemnek van egy végeztelje: az erkölcsi jó. Minden tartozás lerovása, minden csomó megoldása ide irányul, hogy a végcél megvalósíttassék s ezáltal közelebb és közelebb jöjjünk azon állapothoz, melyben lesz erkölcs és boldogság.

A. O.

Minő tulajdonságokkal kell birnia a jó vetőmagnak?

A növényt termelésnek egyik főszabálya, hogy vetésre csakis jó vetőmagot használjunk, mert jó termést csakis jó vetőmag után várhatunk. Ennek dacára is hány gazda van, aki még lábán kijelöli a vetőmagnak szánt gabonát, s természetesen nem a legszebbet, legtisztábbat választja ki, hanem a leggazosabb, legsilányabbat, mert „ha akar lenni, a rosszabb is jó lesz, ha nem akar lenni, a jóból sem lesz.” Különösen pedig kisebb birtokosaink azok, akik a vetőmag minőségének megválasztásával ódes keveset törődnek, a minék eredménye, hogy a termést az eladásnál mindég olcsóbban értékesítik, mint azon gazdák, akik jó vetőmagot vetnek el.

Felmerül tehát az a kérdés, minő tulajdonságokkal kell birnia a jó vetőmagnak?

A következőkben röviden megakarok e kérdésre felelni, azon reményben, hogy ezzel e lapok azon tisztelt olvasóinak, akik mezőgazdasággal foglalkoznak, némi szolgálatot teszek. Lássuk tehát ezen tulajdonságokat.

A vetőmagnak elsősorban is nagyoknak kell lennie. A nagyobb magban nagyobb csira van, s ez a kikelés alkalmával a magból több tápanyagot kap, mint a kisebb magban levő kisebb csira, a minék eredménye, hogy a növény már csirázás alkalmával erőteljesebb fejlődésnek indulhat, így a külső tényezők kártékony behatásának mint p. o. a hideg, ártalmas rovarok, gombák stb. jobban ellentáll.

Legyen továbbá a vetőmag telt szemű, szabályos alakú, s ne legyen megsértve. Az összezsuzott szemben kevesebb a tápanyag, a növény csirázásánál nem kap elég tápanyagot; a szabálytalan alakú magban hibás csira van; a sérült növény pedig, különösen ha a csira van megsérülve, egyáltalán nem, vagy csak rosszul csirázik. Így p. o. a géppel csépelet gabona soha sem csirázik oly jól, mint a kézzel csépelet. Minthogy a gép a magvak egy részét megsérti. Különösen beáll a sértés, ha a gép dobja erősen össze van huzva, vagy pedig a kévék behányása gyorsan történik, úgy, hogy a dob ez által szorul meg. A megsérült magvak csirázó képessége sokat szenved különösen akkor, ha a magvak páczoltatnak, így p. o. a buza a csirázás alkalmával.

A vetőmag legyen továbbá sulyos. Színe legyen normális. Így p. o. rozs színe legyen barnássárga vagy zöldes, a barna vagy sötétbarna színű rendszerint rosszabb csirázó képességgel bír. Az árpa színe legyen világos, vagy szalmasárga. A szürke, barna, vagy kékesszínű kevésbé értékes vetőmag. Zab és buza ne legyen tarka, hanem egyenlő színű; minthogy a tarka vetőmag után termés egyenletlenül ér.

Legyen a mag továbbá fényes. A fényes mag egézséges, aratás alatt esőtől nem szenvedett. A mag héja legyen vékony; a vékony héjat a csira hamarabb áttöri, a mag gyorsabban csirázik.

Megkivánjuk továbbá a jó vetőmagtól, hogy tiszta legyen. Magtól érteletlen, hogy a vetőmag között gyommagvaknak nem szabad lenni; de ne legyen a vetőmag között más miveleti növény magja sem. Sőt megkivánjuk azt is a jó vető-

magtól, hogy az teljesen egyfajta legyen. E okból úgy az aratás, valamint a behordás, ki cséplés, elraktározás alkalmával kiváló gond fordítandó arra, hogy különbözőfélések össze ne kevertessenek.

A vetőmagnak kellő érettségi fokkal kell birnia. A gabonaféléknél a mag kellően meg van érve, ha az sárga érésben arattatott le. Ekkor a mag csirája teljesen ki van fejlődve, a mag telt, és a tartaléktápanyagok már benne lerakódtak. A tejes érésben levágott magvak kiszáradás után összezsuzórognak; a túlérett mag nem rossz ugyan, de nem bír szép fénynyel, s így a megázott s fényt veszített magtól meg nem különböztethető.

A jó vetőmag csirázó képessége teljesen kifogástalan legyen. Száz szem mag közül a gabonaféléknél legalább is 95 szem csirázzon. Ha a mag csirázóképessége 90%-nál kevesebb, úgy az vetőmagul csak a legnagyobb szükségben használtassék, mert a rossz csirázóképesség a magot gyanussá teszi, valjon nem-e régi a midőn is a csirázási erély rossz. Az ilyen mag egyenletlenül csirázik, a minék hátránya a vetés egyenletlen fejlődése és érése. E szabály alól kivételt képez a lenmag, amely 2-3 évében jobban csirázik, mint a termés utáni évben.

A jó vetőmag ne legyen dohos, vagy pláne penészes szagu. A dohos penészes szag jele annak, hogy a gabona a keresztekben, vagy az asztalban megfűlledt, vagy nedves állapotban csépeletetett ki. Az ily mag mindég rosszabbul csirázik, mint az, amely nem dohos vagy penészes szagu.

— a — a.

Nemzeti ünnep.

(Márczius 15.)

Nem pusztá szokásból, nem is a rég le-tűnt eseményeknek ismertetése, vagy épen magyarázata érdekében szólunk e napról, márczius 15-éről lapunk hasábjain; mert ez utóbbi felesleges volna, amaz meg nagyon rideg. Szavunkat azért emeljük fel ez uttal mi is e helyen, mert ez a szó is bele tartozik amaz örökké élő, elévülhetlen eszmék általános dicsőítésének harmóniájába! Mikor a multak magasztos eseményei által szentesített eszmék milliók szívében egy napon előtérbe lépnek, ezt a napot a köztudat ünnepnek jelenti ki. Az ünneplés pedig nem lehet csupán szokás; kell, hogy annak eredetét, kútfejét, megkeresse a kegyelet; kell, hogy annak jelentőségét felfogja a lélek; kell, hogy annak hatását érezze a szív, — s e hatásnak ereje fokozza a vágyakat a magasztosért való küzdelemre, az eszményiért való lelkesedésre!

Nem lehet csekélyebb jelentősége a nemzeti ünnepnek, a vallási eszméknek szentelt ünnepeknél. Itt és ottan, az ünneplés tárgya, czélja hasonló. Nem természetes következménye e, hogy az ünneplés módja is minél inkább hasonuljon? Az áhíthatnak legyen abban főszerepe, mely komolyan vegye az ünnepben foglalt eszményit s távol tartson attól minden léha felfogást. Ha nem ilyen az ünneplés, akkor sokat veszít jelentőségéből, s egyszerű farsangi mulatsággá fajul, mely pedig nem a lelki örömökért létesült.

A márczius 15-iki ünneplésnél is ország-szerte sok szép és fenséges gondolat nyer kifejezést a polgárságnak társas együttléte alatt. Milyen áldott jelentősége volna már most ez ünnepnek, ha az elhangzó szavak nemcsak az együttlétt rövid óráiban hatnának, de a haza polgárainak cselekedeteit is szabályoznák!

Ha a szabadság éltetése valóban eredményezné a törvénynek és mások jogainak, lelkiismereti ügyeinek tisztelétét; ha az egyenlőség nem nyerne oly egyoldalú s kicsinyes felfogást, mely nem tisztel többé sem szellemi

tot, hogy az a körakásról legurul, s az okos állat szemrehányását fájdalom vonítással fejezi ki. Vonítá-sára elősietnek kis kőlykei; fájdalomában való osztozásoknak nyalogatásuk a jele; e részvét bizonyára elfeled-teté a fia lelketlensége okozta fájdalmát, mert csak-hamar el is hallgatott.

Ebből megtanulhatná Jánosunk, hogy a gyermekek igaz szeretete az a balszam, mely a szülőknek az élet viszontagságaiban kapott sebeket a leghamarább he-gesztik be. De e balszamat csak nemeslelkű gyermekek adhatnak meg; csak nemes lelkű gyermekek szerethetik igazán szülőiket; a nemeslelkű gyer-mekek pedig nem kineznek az állatokat!

Jánosunk lemegy a körakásról, magához esalogatja az előbb oly kegyetlenül megkínzott állatokat. Megezi-rógatja szépen, mintha megbáta volna tettét. Majd meg egyet gondolva a folyam partjára megy; — az annyiszor megkínzott állatot a vízbe dobta... Uga-tása csakhamar elmúlt; az összecsapódó forgók kőlykeivel együtt temették el; miket — a még állat-ban is lakó szülői iránti szeretet — a megmentésére a folyamba ugrásra ösztönözé...

Ujra esend lett.

Jánosunk visszament elfoglalni előbbi helyét; mintha mi sem történt volna!

Ujra elmélyedt a forgó nézésében... A víz esobogása újra sugdossa a megszakított történet folyta-tását...

... Látja a segélyért kiáltzó fut; a tulpartra képzeli magát, a mint megkövülten nézi a jelenetet; látja megjelenni a mentőket... látja, hogyan buzzák ki a vízből; hogyan iparkodnak életre hozni a megfult fut... Csak azt nem érti: miért áll ő a vízben

olyan megkövülten? Mintha a közeli hegyek egyiké-ről, mint vízbe esett szikla lett volna...

Eközben felmerülnek a kis kutyák; mint uszó fekete pontokat veszi észre... a víz esobogása sug még valamit, aztán a mesének vége!

Mit sugott a víz esobogása?

Megsugta neki: Látod azokat a fekete pontokat?... Te ölted meg a kis kutyákat; te kergetted halálba a barátodat; azért álltal a tulpart mellett a vízben olyan megkövülten, mintha szikladarab lettél volna! Értetted?!

Most már megértette... Most már meglátta a víz tükrében lelkületének a képét is.

És ez a kép annyira megrémítette, hogy ő is uszó fekete pont akart lenni a Maros vizén — bele ugrott!

A tutajosok, — kiket ő nem vett észre — sze-rencsére a forgónak átellenében eveztek, s idejekorán segítségére lehettek. Ekkor látott tutajosokat a forgóban; csakhogy nem úgy, ahogy ő kívánta, hanem tutaj nél-kül, az ő megmentésén fáradozva!

„Aki másnak vermet ás, maga esik bele!”

Jánosunknak elég volt a leczkéből; egészen meg-változott!

Elővette a könyveket s szorgalmasan tanult, bi-zonyítványának foltoit a javító vizsgán „jeles” osztá-lyzattal takará el.

Lekét a lezke teljesen megnesemítette; nemes-lelkű gyermek pedig szívből szereti szüleit, szót fogad nekik s parancsuk mindenkor szent előtte, nemeslelkű gyermek az állatot sem kinezza.

Azért kedvez helyét, a körakást szokása szerint felkeresi; a kibajló ág árnyékában tanulja leczkeit; a víz esobogása sokszor eszébe hozza szerencsétlen barát-ját, s kéri az Istent, hogy bocsássa meg neki e tettét!

vagy műveltségi fensőbbiséget; ha a testvériség érzete távol tartana közéletünkben minden gyűlölködést, torzalkodást és pártoskodást.

Az ily ünneplés, mely a hibákat és gyarlóságokat irtaná, szenvedélyeket elsimitaná, a kölcsönös jó indulatot ápolná, a szívet, lelket nemesítené: igazán ünnep volna, egyesítője sok szétforgácsolt erőnek, sok nemes törekvésnek, egy közös szent ügynek, a haza ügyének felvirágoztatására!

Méltassuk figyelemre az itt elmondottakat hol ha gyarlóságokra rámutatunk — olyanokra mutatunk, melyek mindannyiunkkal közösek, de felismerve őket megteesszük a lépést azok elhagyására.

Ünnepeljünk tehát komolyan és áhitattal; emeljünk fel a mult dicső emlékeiről a lepelt, látva azok rettentő nagyszerűségét: szívünk egy közös dobbanására ügyelve, kérjünk áldást imádott hazánk javát célzó együttes munkálkodásunkra, küzdésünkre!

Ujdonságok.

— **Márczius 15.** Hazánk nagy napjának, 1848 márczius 15-ének 49-ik évfordulóját városunk polgárai is kegyelettel megülik. A kár csak az, hogy a már megindult és feledhetlen lelkesedéssel közösen történt megünneplésnek ismét vége, mert a jövő héten külön-külön lesz az ünnepély a Szabadelvi Polgári Körben, a Függetlenségi Körben, az iparos körben és az iparos ifjúság Önképző körében. Mennyivel szebb volna a lelkesedésnek ezt a különböző megnyilatkozását egyesíteni!

— **Felolvasás.** Az iparos ifjúság Önképző Körében K u t l i k E n d r e, főgymn tanár, mint a kör elnöke fog márcz. 15-én felolvasást tartani.

— **Lelkészs-jelölés.** Értesülésünk szerint a jövő kedden vagyis f. hó 16-án fog V e r e s J ó z s e f, esperes városunkba érkezni, hogy elnököljön mellett a helybeli ág. h. ev. egyház harmadik lelkesítő állására a jelölés megjelöléséig.

— **Építési terv és költségvetés.** Városunk szorgalmas fiatal mérnöke a községi iskolaszék elnökének felhívására a második kerületi óvodának átalakításához s a negyedik óvoda tanteremének felépítéséhez tervet és költségvetést állított össze. A csinos tervekhez a költségvetés — miután nálunk még nem épült a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelő óvoda és iskola elég nagy ugyan, különösen az utóbbinál mindazáltal az iskolaszék a képviselőtestületnek a tervek elfogadását ajánlja, mert azt hiszi, hogy a költségvetés, ha az építkezés a tiszta téglafalazat helyett jó minőségű vályog vagy vegyesen s a vasgerendázat helyett fagerendákkal eszközöltetik, tetemesen redukálható s a mi viszonyainknak teljesen megfelel.

— **Uj óvodák.** Bethlehem város részben lakó polgártársaink közül 75-en kérvényt nyújtottak be az előjárásához az általuk lakott városrészben egy újonnan szervezendő óvodának felépítése iránt. Az iskolaszék nemcsak a kérelmezett, de még egy másik óvodának sürgős felépítését is véleményezi és kérelmezi a képviselőtestületnél, ha másképp nem lehetne, államköltségen, mert az 1268 óvodakötelesnek egyáltalán nem felel meg a meglévő négy óvoda, még ha négy új is szerveztetnék. Nagy az elégedetlenség, hogy különösen a negyedik kerületi óvodából a szűk terem miatt kénytelenek kivenni a szülők gyermekeiket s azon kívül is még sokan kénytelenek otthon maradni.

— **Vizsgák.** A helybeli községi iskolaszék legutóbb tartott gyűlésének határozata értelmében a szülőbeli és tanyai ismétlő iskolák vizsgálója folyó márczius hó 28-án lesz megtartva, még pedig a következő sorrendben: Sirató-szölői délelőtt, Ó szölői délután, vizsgaelnök Moravcsik József; Skorka tanyai d. e., Csabai-uti d. u. v. e. Jancsó György; Sápisky tanyai d. e. Galóhalmi d. u. v. e. ifj. Szarka János. Örményzugi d. e. Maginyecz tanyai d. u. v. e. Laukó Mátyás; Ezüst szölői d. e. v. e. Molnár János, iskolaszéki tagok. Minden vizsgaelnök mellé a város is küld egy megbízottat. A vizsga d. e. 9 órakor, d. u. 2 órakor kezdődik.

— **Ázsiai állapotok.** Lapunkban ily cím alatt említettük, hogy a város határában az ebado miatt tömegesen irtják a kutyákat s a dögöket uton-utófélen eláztatlan kidobják. A mezőőrök a tanács határozata folytán felfognak hivatalni, hogy az ily eseteket azonnal jelentsek be.

— **Óvoda Bethlehembem.** A bethlehemiek, hol körülbelül 74 óvodás gyermek van, kérvényt intéztek az előjárásához egy óvoda felállítására. A tanács ez idő szerint nem javasolja a képviselő előtt a kérelem teljesítését, mert arra nincs fedezet. A jövő évben azonban lehetséges, hogy létesülhet a bethlehemi óvoda.

— **A Csáky Albin utcai lakosok egyrésze kérvényt nyújtottak be az előjárásához utcai lámpák felállítására.** A tanács javaslatba fogja hozni a képviselő előtt, hogy a háztulajdonosok hívassanak fel a lámpák felállítására, a világítás költségeit pedig a község fedezze.

— **Katonai loavatás** lesz községünkben május hó 6 és 7-én. A loavatásra bizalmi férfiakul az előjárásról részéről Vizsok András és Pecsénya Pál esküdtek küldettek ki.

— **Beküldetett. Nyilvános köszönet.** A szarvasi takarékpénztár tekintetes Igazgatóságának, a helybeli kereskedelmi iskola céljaira adományozott 15 ft 57 kr-ért hálás köszönetét fejezi ki az iskolát fenntartó választmány nevében R é t h y Sándor elnök.

— **Az új papírpénz.** A korona-értékre szóló új bankjegyek igen tetszős külsejűek lesznek s úgy rajzaik, mint színezésük, főként azonban méreteik megálapításánál kiváló gondot fordítottak arra, hogy a különböző értékű bankjegyek élesen megkülönböztethetők legyenek, a mi a jelenlegi 10 ft-os és 100 ft-os hiánya. Az új bankjegyeknél e szemponton kívül a hamisítás megnehezítésére is nagyobb súlyt fektetnek. A legutóbbi napokban kérdésessé vált, hogy 5000 koronás bankjegyeket fognak-e készíteni s kivált az osztrák zénzügyminiszter óhajta ezt a kérdést a magyar pénzügyminiszterrel szóbelileg újra tárgyalni.

— **Ijesztgető szerelmes.** M. M. helybeli földmives ifjú nagy szerelemre gyaladt T. M. földmives gyönyörű 17 éves leánya iránt. Mégis képte a leány kezét, de kosarat kapott. Erre a szerelmes ifjú elővette pisztolyát azt megtöltötte vasdarabokkal s elment a leány lakása elé, hogy őt megijessze. Amint a leány a pitarajtóból kijött, a legény belélt az udvara, Hanem a lövéstől nem a bator természetű leány ijedt meg, hanem egy arra settenkedő pék „tanuló,” ki eszeveszett módra, jajveszékelve futott a lövés után egészen a — rendőrségig. A rendőrség kihágás miatt jelentette fel a főszolgabíróhoz az ijesztő szerelmezt.

— **Személyzet szaporítás.** A községi tanács a legközelebbi közgyűlésen javaslatba fogja hozni, hogy a felszaporodott kézbesítő teendők miatt a kézbesítők és lovas hadnagyok száma egy-egy emberrel megszorítottassék.

— **Tanító-egyesületi értekezletet tart a „Szarvasi helyi tanító-egyesület” ma, f. hó 14-én, d. u. 4 órakor, a tanítóképző gyakorló iskolájában. Az értekezlet tárgyai: 1. L a v a t k a Ilona gyakorlati tanítása. 2. S c h i f f Adolf történelmi tárgyú felolvasása. 3. B i r á l a t. Ajánljuk a tanügy iránt érdeklődők szíves figyelmében.**

— **Beküldetett. Köszönetnyilvánítás.** A szarvasi t. takarékpénztár által a szarvasi önk. társaságnak részére adományozott 25 ft-ért fogalja az egy-let nevében hálás köszönetemet. Mayer, pénztárnok.

— **Figyelmeztetjük** lapunk t. olvasóit különösen a földbirtosokat a Budapesten székelő Magyar országos központi takarékpénztárnak mai számunkban közzétett hirdetésnyére.

— **Kocsi állás a községhez.** A községi tanács elhatározta, hogy a községhez udvarán kocsiállást létesít. E munkálattal Fábri György ács váltala el 597 ft-ért.

— **A fogyasztási kezelés.** szakközvegyei közül néhányan éjnek idején magánházaiban, a vágóhid és orvosi vizsgálat mellőzésével egy bornyut leváltak és azt kimérték olesó áron. A rendőrség megtudván ezt esetet a kihágókat az illetékes hatósághoz feljelentette.

— **Rendőri diszkalapok.** A községi előjárás, mint értesültünk, a rendőrség részére diszkalapokat fog hozatni. Néhány nap múlva tehát diszkalapban veszejekázhatunk a rend éber őrei az aszfalton.

— **Katonai lovasár** volt folyó hó 10 és 11-én városunkban, mely alkalommal összesen 11 lovat vásároltak a 15-ik huszárezred részére darabját 250—300 ft-áért.

— **Egy hitközség zavaros ügyei.** A szarvasi statusquo hitközség rabbija és kultuszelnöke ugyanis már régebben valamikor összeveszték s azóta folytonosan ellenségeskednek s igyekeztek kellemetlenségeket okozni egymásnak. A vizálykodást bevitték a zsinagógába is, úgy hogy az utóbbi időben a derék, ájtatos hívők gyakran valának szem- és fültanui kissé világiasabb jeleneteknek. — A rabi végre is megszokta a dolgot s fenytő feljelentést adott be a bírósághoz a kultuszelnök ellen. Ekkor egyszerre az egész hitközség a rabbi ellen támadt, pedig azelőtt neki volt nagyobb pártja. A bícs, de nem eléggé óvatos rabbi azzal zudi-

totta magára hívő szörnyű haragját, hogy a bünyefenyítő feljelentést — szombaton adta be. Most mindenáron szabadulni akarnak a Talmud szabályairól megfélelkezett f. érfiutól s az országos központi irodába is feljelentették az esetet, a hol szintén kánoni vétségnek minősítették a rabbi cselekedetét. Az egyházközség tagjai azóta nem eresztik be a rabbit a zsinagógába s a botrányos jelenetek napirenden vannak. A feljelentések egymást érik a bíróságnál becsületsértés és vallásbáborítás miatt, — szóval nagy a felfordulás a szarvasi statusquo hitközségben s a következmények, hogy egy nem egészen új szőlőformával éljünk, — beláthatlanok. Így írja mindezt egy budapesti lap.

— **Az alföldi agrár-szocializmus.** A békésmegyei gazdasági egyesület most foglalkozik azon szándék valósisásával, miként világosítsa föl a közvéleményt a szocialisták kongresszusukon mondott némely hamis állításáról. A békésmegyei kiküldöttek ugyanis az állították, hogy nem tudnak munkát kapni s nagyon alacsonyok a munkabérek. A gazdasági egyesület ezzel szembe adatokkal fogja kimutatni, hogy nemcsak hogy elég munka van, hanem határozottan a munkáshány támogatja a szocialisták túlzott követeléseit. Ugyanis Geiszt Gyula annak idejében 20 forintért fogadott répaszedőket (táblánként), de a szocialisták vonakodtak munkába állani, mikor a tulajdonos 50 (ötven) forintot ígért nekik, de ekkor meg oly követeléseket támasztottak, hogy Geiszt inkább ott engedte veszni a földben répatermését. A szocialisták egyelőre komolyan valósisítani akarják a mezői munkás-sztrájkot s már több uradalom előzőleg kénytelen felvidéki munkásokat szerződíteni, ha ugyan az itteniek az alternatív aratási szerződéseket ismételtén visszautasítanak. E mellett a szocialisták szervezkedése egyre tart. Legutóbb Megyesházán, [Aradmegye] helyi egy erővel.

— **Magyarország újjászületése.** Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tizkötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) hatodik kötetét technikai okokból megszakították és a most közrebocsátott 93., 94., 95. füzetekkel megkezdtek a IX. kötetet, a melynek címe „A nemzeti államalkotás” (1815—1848.) írja Ballagi Géza. Most egy ideig ezt a kötetet folytatják, később pedig visszatérnek a VI. kötet folytatására, úgy, hogy az V. VI. és IX. köteteket még ebben az évben teljesen befejezik. Ballagi Géza remekül megirt korrajza révén azt a nagy korszakot tárja fel előttünk eseményeiben és a szereplő államférfiak működésének részletes leírásában midőn a magyar nemzetnek egy részről jogait, nemzeti és állami önállóságát kellett védelmeznie az abszolút hatalommal szemben, másrészt folytatnia kellett az államépítést, az egységes nemzetet alakulás megkezdett munkáját. Ennek a lélekelő, hazafias és nemzeti jeleseink részéről önfeláldozással folytatott munkának és küzdelmeknek történetét találjuk ebben a kötetben egész odáig, midőn az 1848-iki alkotmányban a nemzeti állam hatalmas falaira a tetőt felrakták, itt találjuk meg azokat az irányelveket és termékenyítő eszméket, melyek kell, hogy továbbra is irányadók legyenek a magyar nemzeti politika fejlődésére. Épen azért bizonyos aktuálitást kölcsönöz ezeknek a füzeteknek ama körülmény, hogy most az Ausztriával való gazdasági kiegyezés küszöbén, az osztrák centralisták és a régi magyar konzervatívok gazdasági és pénzügyi politikai törekvéseinek oknyomozó, tárgyilagos történetét és kritikáját olvashatjuk ezekben a füzetekben. Az alkotmányos élet megsemmisítésére irányuló reakció ismertetése után Ballagi Géza a közgazdasági életet, majd a vármegyék küzdelmeit ismerteti, midőn azok valóban az alkotmány bástyáinak bizonyultak. Rendkívül sok tanulást és irányelvet, eszmét meríthetünk ennek a korszaknak történetéből, melyeket igen üdvösen alkalmazhatunk a jelen politikai küzdelmekre és törekvésekre. Ezek a füzetek tele vannak Magyarország megújulásának, újjászületésének eseményeire vonatkozó igen becses képekkel. Mindjárt a bevezető sorokhoz van mellékelve az akkori események legkiválóbb központjának, Kossuth Lajosnak 1843-iki arcképe, „A Tiszaszabályozás kezdeményezői szövetség levelének” hasonmása, továbbá „Teleki József gróf” arcképe Barabás Miklós olajfestménye után; „Buda 1810-iki látkepe” Rausmann egykoru rajza után; „Wesselényi Miklós báró Földváry Gáborhoz az Akadémia megalapításáról szóló levelének” hasonmása; „A lánchíd” képe, építése korából, a budai hídfő akkori képével; a „Pesti vásár a század első felében” stb. Minden héten meg fog jelenni egy-egy füzet. Ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés: negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 ft 40 kr.

— **Korai fürdő-saison.** A magyarországi fürdőkben rendszerint későn, csak május hó közepén kezdődik a fürdő-saison. Jórészt ez az oka annak, hogy a magyar község még mindig óriási tömegekben keresi föl a külföldi fürdőket, holott a magyar fürdőkben is megal-

Arlejtési hirdetmény

a szarvasi Takarékpénztár által épített 24000 mm. gabona befogadására alkalmas termény és áruraktárra vonatkozólag.

A szarvasi Takarékpénztár igazgatósága ezennel írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet a termény és áruraktári telepen circa 30 000 frt költséggel ezen a tavaszon felépítendő termény és áruraktári épületnek vállalatban leendő kiadása tárgyában.

Az írásbeli zárt ajánlatok a vonatkozó arlejtési feltételek értelmében kiállítva 3000 frt készpénz vagy elfogadható értékpapír biztosíték kapcsán legkésőbb 1897 márczius hó 20-ik napja délelőtti 10 órájáig Salacz Ferenc vezérigazgató kezeihez beadandók.

A vonatkozó összes tervrajzok, költségvetés és arlejtési feltételek a Szarvasi Takarékpénztárban márczius 12-től kezdve minden hétköznapon délután 3 órától 5 óráig megtekinthetők.

Az írásbeli zárt ajánlatok az igazgatóság márczius 20-ikán délelőtt 11 órakor tartandó nyilvános ülésében fognak felbontatni.

Az igazgatóság fentartja magának mindenestre a jogot, hogy a benyújtandó ajánlatok közül szabadon választhasson.

Szarvasi Takarékpénztár igazgatósága.

lálhatná a klimatikus hatások és a források gyógyító ereje mellett azokat az intézményeket, melyek a különféle betegségek ellenében szükségesek. Ezen a bajon segít most az utóbbi esztendő során nagyszerű fejlődésnek indult Rajeczfürdőnek az igazgatósága. E fürdőben ugyanis az idén már április hó 1-én kezdődik a saison. Erre különösen alkalmas rendkívül kedvező éghajlati viszonyainál fogva, melyek már áprilisban is tökéletesen megfelelnek a különféle bajok ellen orvoslást kereső betegeknek. Rajeczfürdőn; hol esztendőre szinte meglepő arányokban nyilvánul a fejlődés, mely ezt a gyönyörű fekvésű helyet egyik leglátogatottabb és legkedveltebb magyar fürdővé tette, a kitűnő gyógyhatású meleg ásványfürdő, ugy Maribad és Carlsbad között helyetfoglaló hideg és meleg ásvány ivókurája mellett tavaly óta a modern technika és orvostudomány minden igényeinek megfelelő hidegvizgyógyintézet és a Franzensbádival egyenlő tökéletesen kipróbált vasas lápfürdő is állnak az üdülést és gyógyulást kereső közönség rendelkezésére. A most életbe léptetett újítás, vagyis az, hogy a saison már április 1-én megkezdődik, hasonlóképp arra vall, hogy a fürdő igazgatósága semmi áldozatot nem kimél, mikor a fürdőző közönség igényeinek a kielégítéséről van szó. Rajeczfürdőnek vasuti állomása Zsolna, a m. kir. államvasutak mentén.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ szerkesztő MIHÁLYI JÓZSEF.

Nyilttér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Van szerencsém Réthy Sándort bemutatni!

Az állat mindig természetében rejlő alapjellege szerint viseli magát az élet változatos körülményei között. Ha e körülmények az állatok haragját felelőbresztik, úgy igen érdekes azok egyes osztályait a düh befolyása alatti viseletükben megfigyelni. Az ökör ökkel, ha dühös. — a szamár rug, — a kutya mar; a piaci légy megnyergeli orrunkat. Mindezekkel szemben az ember más és más módot használ a védelemre: az ökör és szamár az ostort, a kutya a botot, s a szemtelen piaci légy talán egy légyütőt fog bosszúlo gyanánt elismerni.

Réthy Sándor, Szarvas első (?) kereskedője, akit eddig mindenki művelt embernek tartott, az állati düh, a féktelen, elvadultkapzsiság, a sárga irigység, s mindezek felül a benne rejlő óriási műveltség behatása alatt velem szemben egy otromba tettelegességre vetemedett. E tettelegesség méltó tükre lelkiültének!

Midőn kijelentem, hogy nevezett Réthy Sándor ellen a büntető eljárást megindítottam a Szarvasi kir. járásbírósnak, mint büntető bíróság előtt, — egyben felhívom mindazok figyelmét, kik nevezett úrral összeköttetésben állanak, hogy addig is, míg róla a leplet a nyilvánosság előtt lerántom, — ajándékozzák őt meg feltétlen bizalmukkal, mit egy „ilyen” ember igazán megérdemel!

Szarvas, 1897 márczius hó 13.

Kmetz Mihály.

Hirdetmény.

A Beliczey úton levő Frankó-féle házamban egy lakosztály, mely négy szoba, konyha, kamara és padlásból áll, szent György naptól kezdve haszonbérbe kiadó.

Bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal

Dr. Haviár Gyulával.

Dús mellékkereset

nyújtunk mindazoknak, kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

Némi tevékenység mellett havonként 150 - 200 frt könnyen megkereshető.

Ajánlatok címzendők:

May Elfer és Adler

bank és váltó-üzlet.

Budapest.

Widovszky Károly

békés-csahai telepéről többszörösen

kitüntetett csemege szőlő fajokból

tavaszi eladásra 3-4-szer permetezett teljesen peronoszpóra mentes

egészséges és sima vesszők kaphatók:

egy fajból 5 drb 15 kr. 25 drb. 50 kr. 100 drb 1 frt 50 kr.

1000 drb 12 frt. Vegyes csemege

fajok név nélkül száza 1 frt, ezre 8 frt.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Fontos újítás

vidéki butorvásárlóknak Budapesten, 1873 óta fennálló

JELINEK B. A. és Fia

butor raktára kerepesi-út 8 szám (földszinti helyiségek] szemben az „Otthon” kávéházzal azon kiválóan előnyös berendezést alkalmazta, hogy nagyobb bebutorozásoknál az árut a legújabb

szabad. butorkocsikban

a legtávolabb eső helyre és házhoz szállítja és szakértő emberek által a butorok felszállítását és azok elrendezését eszközöltetni, mi által a csomagolás fölöslegessé válik és a butorok rongálása ki van zárva. Legnagyobb rakár mindenemű

butorból

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiállításig

hazi gyártmány

legsolidabb munka, szabott ár mellett, rendkívüli olcsó.

Magyar Országos Közp. Takarékpénztár

Budapest, Deák Ferencz-utca 7. szám.

engedélyez

törlesztéses jelzálogkölesönöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen foganatosított becslés alapján.

Kölesönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 1000 forint.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézést nyernek.